

31 oktober 2021, eenendertigste zondag door het jaar B

Eerste lezing: Deuteronomium 6,2-6

Evangelielezing: Marcus 12,28b-34

Homilie

“Gij zult de Heer uw God beminnen met heel uw hart, met heel uw ziel, heel uw verstand en heel uw kracht. En gij zult uw naaste beminnen als uzelf.” Het zijn misschien wel de belangrijkste woorden uit heel de Bijbel. Want daarmee is alles gezegd. En meestal gaan we dan in onze verkondiging en geloofsgesprekken heel snel over het tweede praten: dat we de mensen, alle mensen, graag moeten zien, zo graag als we onszelf zien. En dat is natuurlijk waar en belangrijk, en zeker niet gemakkelijk.

Maar ik zou het graag eens over het eerste gebod hebben. We moeten God liefhebben, zegt Jezus, en hij citeert daarbij letterlijk het boek Deuteronomium. En dat niet zomaar een beetje, maar totaal, met heel ons hart, met heel onze ziel, met heel ons verstand, met heel onze kracht. Dat we God dankbaar moeten zijn, dat weten we, en dat begrijpen we ook wel. Dat we zijn geboden moeten gehoorzamen, hebben we ook geleerd, en de meeste dagen van ons leven proberen we dat ook wel. Maar God beminnen? Van God houden? God graag zien? Wat betekent dat? Hoe moeten we dat doen?

Misschien moeten we dat gewoon doen zoals we een mens graag zien. Wat wil dat zeggen “iemand graag zien”? Het gaat duidelijk verder dan een vaag sentiment, het grijpt veel dieper in ons bestaan. Wat kenmerkt een liefdesrelatie? Ze betekent in ieder geval “graag bij iemand zijn”. De geliefde is iemand waar ik graag bij ben, of het nu een levenspartner is, een dierbare vriend, een kind of een kleinkind. Als ik van iemand houd, ben ik blij dat ik hem of haar zie, ik ben blij als we samenzijn. We zoeken elkaars gezelschap, we zijn gelukkig als we samen zijn. Zou het ook zo zijn in onze relatie met God? “God graag zien” betekent dan op de eerste plaats graag bij God zijn. Daarom bidden gelovigen, omdat ze graag bij God zijn. Een mooi boekje met kindergebeden heet “God, ik bid graag met u”. Ik vind dat een prachtige uitdrukking. En heel eerlijk, ik herken dat ook, en ik ben ongetwijfeld niet de enige. Waarschijnlijk zitten we al op het verkeerde spoor als we bidden vooral zien als een opdracht of een plicht. Uit heel onze mystieke traditie leren we dat bidden vooral een groot geluk kan zijn, een genoegen, iets wat we graag doen, iets waar we plezier aan beleven en troost uit putten. Bidden is een relatie proeven en ervaren die ons verwarmt en kracht geeft, en die ons diep kan troosten als het leven pijn doet. Het leven kan veel pijn doen, dat voelen we soms zo sterk als we in deze dagen onze doden herdenken. Dan kan het deugd doen te weten en soms zelfs te ervaren dat God dicht bij ons is, zo dicht als een mens die van ons houdt, misschien nog veel dichter.

Van iemand houden betekent ook die altijd in je hart dragen. Als we onze ogen sluiten, zien we onze geliefden. Ook als ze gestorven zijn, we zien ze, want ze zijn altijd bij ons. Ze zijn in onze gedachten en in ons hart, soms heel intens, als een zachte en tedere aanwezigheid. Ze omgeven ons als een licht waarin wij staan en verder gaan. Zo is het ook met God. Van God houden, God graag zien, is God meedragen in ons leven en in ons hart. Het is aan Hem/Haar denken. Dan kunnen we ons soms echt veilig en geborgen weten, omdat we geloven dat God ons draagt en voor ons zorgt. En we hopen dat Hij/Zij dat altijd zal blijven doen,

ook over de dood heen. Ook God kunnen we als een geliefde meedragen in ons hart, en we kunnen Hem/Haar zien als we onze ogen sluiten.

Elke liefde heeft iets exclusiefs, hoeveel mensen we ook graag zien. Onze relatie met een geliefde mens is altijd uniek. Zo houden mensen niet zozeer van hun kinderen als groep, ze hebben met ieder kind een unieke relatie. Iemand zei me ooit: "Ik zeg niet graag dat ik van al mijn kinderen evenveel houd, ik heb het gevoel dat ik ze dan allemaal onrecht aandoe. Ik vind het juist te zeggen dat ik van ieder kind het meeste houd, dat mijn liefde voor ieder kind onovertroffen is. Een beetje zoals elke echte vriend mijn beste vriend is." Mooi toch?

Ook onze relatie met God heeft iets unieks. Dat is het prachtige aan het monotheïsme. Er is maar één God. Dat hebben we van kleins af zo geleerd. Maar dat betekent ook dat er maar één God in ons leven kan zijn, en in ons hart. Van God houden is ook zeggen: "U bent mijn enige God". Dat is niet zo eenvoudig, want al te vaak lopen wij mensen andere goden achterna. Het zijn de goden van geld en bezit, van macht en genot, van aanzien en wellicht vooral van zelfgenoegzaamheid. Maar die goden kunnen ons niet blijvend gelukkig maken, integendeel. Het zijn de goden "van kwaad tot erger". Van God houden is heel diep voor God kiezen, het is zeggen: "U alleen bent mijn God. Op U alleen hoop ik. Op u vertrouw ik." Om het met de woorden van een mooi lied te zeggen: "Gij die mijn blijdschap zijt vanaf mijn jeugd."

Zou het kunnen dat, als we zo diep van God houden, er een wonder gebeurt? Dat wonder is dat we dan ook op een nieuwe wijze van de mensen gaan houden, van alle mensen, omdat alle mensen Zijn/Haar kinderen zijn. Ook die mens die ons niet ligt, die ons irriteert of op de zenuwen werkt. Zou het kunnen dat het uiteindelijk God zelf is die het waar maakt in ons hart: dat we van Hem/Haar houden boven alles, en dat we onze naasten zo liefhebben als onszelf?

Dirk Godecharle